

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-98/04-

Datum: 9. 11. 2006

ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNIKA DR. CIRILA RIBIČIČA
V ZADEVI ŠT. U-I-98/04

Glasoval sem za izrek odločbe v zadevi št. U-I-98/04, ne pa tudi za 6. točko izreka, kolikor se nanaša na ugotovitev Ustavnega sodišča, da 40. člen Zakona o divjadi in lovstvu (v nadaljevanju ZDLov-1) ni v neskladju z Ustavo in ne pomeni posega v lastninsko pravico iz 33. člena Ustave.

Podprl sem bistveno ugotovitev Ustavnega sodišča, da namreč zakonska ureditev, po kateri je prostoživeča divjad premična stvar v državni lasti in da z njo država kot lastnica upravlja, ni v neskladju z Ustavo. Ustavno sodišče prepričljivo pojasnjuje, da sta se narava in vsebina lovske pravice spreminjali z razvojem in še posebej z zavedanjem o pomenu zdravega življenjskega okolja. Lovska pravica je poleg gospodarske funkcije pridobila tudi socialno funkcijo (športno-rekreacijska, turistična, izobraževalna in raziskovalna funkcija) in ekološko funkcijo (ohranjanje biotske raznovrstnosti, ohranjanje naravnega ravnovesja, gospodarjenje s prostoživečimi vrstami divjadi, ki temelji na povečevanju pestrosti avtohtonih živalskih vrst in vzpostavljanju biološkega ravnovesja). Lovska pravica torej že dolgo ne zajema več samo pravice lova in prisvajanja divjadi, pač pa vsebuje vedno več elementov, ki so povezani z varovanjem okolja, ohranjanjem narave in varovanjem divjadi. Naj k temu dodam, da lahko upamo, da se bo lov v prihodnje razvijal tako, da bo postopno opuščena njegova najbolj sporna sestavina, to je ubijanje divjadi (kar že danes velja za tako imenovani fotolov). Strinjam se z oceno Ustavnega sodišča, po kateri lovska pravica, kot samostojna pravica javno-pravnega značaja, ki ne izvira iz lastninske pravice na zemljišču, ne pomeni posega v lastninsko pravico.

Seveda pa takšna odločitev Ustavnega sodišča ne pomeni, da ne bi mogle biti skladne z Ustavo tudi drugačne zakonske rešitve, saj se je Ustavno sodišče v skladu s svojim položajem in pristojnostmi omejilo na presojo ustavnosti veljavne zakonske ureditve, ki jo izpodbijajo državni svet, občini in pobudniki.

Po moji oceni je ustavno-pravna pomanjkljivost veljavne zakonske ureditve zlasti v tem, da je preveč mačehovska do lastnikov zemljišč in lokalnih skupnosti. Deloma je to stališče vključeno v odločbo Ustavnega sodišča, zlasti v 2. in 5. točki izreka. Po moji oceni pa to ne zadošča. V zvezi s tem nasprotujem zlasti tistemu delu 6. točke izreka, v katerem ugotavlja Ustavno sodišče, da 40. člen ZDLov-1 ni v neskladju z Ustavo.

Strinjam se s pobudniki, ki trdijo, da je 40. člen ZDLov-1 v neskladju z Ustavo in Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, kolikor omogoča naseljevanje tujerodnih vrst divjadi brez soglasja lastnika zemljišča. Po sporni zakonski ureditvi se naseljevanje tujerodnih vrst divjadi "izvaja na osnovi načrtov lovsko-upravljaljskih območij ter v skladu s predpisi s področja veterinarstva in ohranjanja narave".

Ustavno sodišče ima prav, ko trdi, da veljavna zakonska ureditev omogoča tudi lastnikom zemljišč, da dajo mnenje v zvezi z nameravano naselitvijo tujerodnih vrst divjadi. Po drugi strani je res, da lahko dajo to mnenje le posredno, kot člani Kmetijsko-gozdarske zbornice oz. prek svojih predstavnikov v lokalnih skupnostih. V zvezi s tem velja poudariti, da niti omenjena zbornica niti lokalne skupnosti ne dajejo soglasja, temveč le mnenje v zvezi s tem. ZDLov-1 pa nikjer ne omenja pravice lastnikov zemljišč, da bi lahko podali svoje mnenje v zvezi z naseljevanjem tujerodnih vrst živali, kaj šele, da bi imeli pravico dajanja soglasja oz. pravico veta.

Odločitev o naselitvi tujerodnih vrst divjadi temelji na dolgoročnem načrtu, ki ga sprejme minister, pristojen za divjad v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo narave ter na letnem načrtu lovsko-upravljalkega načrta, ki ga sprejme minister, pristojen za divjad. Prepričan sem, da odločitev o naseljevanju tujerodnih vrst živali ne bi smela biti sprejeta in uveljavljena brez soglasja lastnikov zemljišč, na območju katerih naj bi do naseljevanja prišlo.

Ne da bi podcenjeval pomen soglasij, ki jih v zvezi z naselitvijo tujerodnih vrst divjadi dajejo različne strokovne institucije in minister, odgovoren za varstvo narave, moram poudariti, da je še veliko več razlogov, ki govorijo za to, da bi pravico dajanja soglasja oz. pravico do veta morali imeti lastniki zemljišč, na katerih bo naseljena. Gre za zemljišča, na katerih bo živela in se preživljala na novo naseljena divjad in morda tudi ogrožala varnost drugih vrst divjadi ali celo ljudi ter na katerih bo potekal lov nanjo. Nobeno strokovno ali birokratsko soglasje ne more nadomestiti soglasja, ki ga dajejo najbolj prizadeti, torej lastniki zemljišč. Ti bodo sami znali najbolje oceniti, ali in katera vrsta tujerodnih živali je primerna za naselitev in katera ne.

Argument, da se novo naseljena divjad lahko razširi daleč prek meja zemljišč tistih, ki bi soglasje dali, opozarja na dalekosežnost odločitve o naseljevanju, nikakor pa ga ni mogoče uporabiti kot podlage za to, da bi s tem utemeljili ureditev, po kateri ne daje soglasja za naselitev tujerodnih vrst divjadi noben lastnik. Nesprejemljiva je logika, da samo zato, ker ga ne morejo dati vsi, na katerih zemljiščih se bo sčasoma zadrževala novo naseljena divjad, pravice do soglasja oz. veta ne more imeti nihče.

To je nekaj razlogov, zaradi katerih sem prepričan, da pomeni zakonska ureditev o možnosti naseljevanja tujerodnih vrst divjadi brez soglasja lastnikov zemljišč, prekomeren poseg v pravico iz 33. člena Ustave. Zato je 40. člen ZDLov-1 po mojem mnenju v neskladju s 33. členom Ustave in s 1. členom Protokola k EKČP, ki govori o varstvu lastnine in opredeljuje pravico do spoštovanja premoženja.

Sodnik
dr. Ciril Ribičič